POLITIKA

Ovako je beogradska Politika pisala o Cetinju 1926. godine

19/03/2017 16:17 Izvor: Pobjeda

Beogradska Politika objavila je tekst V. Dragovića, u broju od 12. februara 1926. godine, u kojem, u skladu sa svojom uređivačkom politikom, prikazuje kakva je atmosfera vladala u tom vremenu na Cetinju, prijestonom gradu Crne Gore do tragičnih događaja krajem 1918. godine, pa nadalje, podsjeća Pobjeda.

Ponekad je mnogo slikovitije pokazati kako o ključnim događajima izvještava ona druga strana i ti tekstovi i prikazi više govore između redova, nego kad hoćete sami da objasnite neke događaje iz istorije.

Osim što se u tom tekstu opisuje teško i beznadežno stanje stanovnika Cetinja, veoma se potenciraju žrtve i krv koja je pala na Božić 1918. godine. Kad se zna koliko srpska istoriografija i uopšte javnost minimizira obim Božićnog ustanka, potpuno suprotno zvuče

riječi g. Dragovića o „krvavom Božiću" i o„omladini koja je prerano ostarjela", a koja je prolila „potoke krvi". Nedostaje samo konstatacija da je njihovo prolivanje „potoka krvi" upravo posljedica školskog sistema koji je uspostavio sam kralj Nikola, protiv čijeg povratka su se upravo borili, uvodeći srbovanje u školski program crnogorskih škola. Autor pominje i suđenja ljudima „koji im krvlju zališe ognjišta", a da se list u kojem piše nikada nije zainteresovao ko su ti ljudi i zašto se bore, ili su se borili. Ostaje, na kraju, činjenica iz teksta koja govori mnogo i „bjelaši" i „zelenaši" zajedno pjevaju u kafani: „U Ostrogu, u planini Kralj Nikola sabor čini…".

Vrlo je zanimljiv dio teksta koji se bavi engleskim poslanstvom na Cetinju. Autor kaže za njega kako bi „Cetinjani željeli da ostane pusto"? Postavlja se pitanje zašto baš englesko poslanstvo? Jedini logičan odgovor je prijekor koji Crnogorci upućuju Britanskoj imperiji što je okrenula leđa Crnoj Gori i dozvolila da se nađe u situaciji u kojoj je. Kao i Cetinje, u kojem je prije bila „prva riječ, često i posljednja", da bi u to vrijeme bilo „oblasno mjesto" koje se ne pita nizašto. Ovaj tekst iz Politike je svojevrsna paradigma vječitog lutanja Crnogoraca i njihove potrebe da stalno, iz nezadovoljstva svojim značajem i veličinom, sebe dovode u situaciju koja je nedostojna i koja je višestruko gora od one kojom su tradicionalno bili nezadovoljni, dok su sami odlučivali o svojoj sudbini.

Kako tada tako i sada.

Tekst prenosimo u cjelosti.

Bivša prijestonica Cetinje

Cetinje, februara Cetinje ipak predstavlja centar Crne Gore. Ne više kulturni centar, jer težak život, sirotinja, vezana je duhovno za sitne svakidanje potrebe, ubila polet. Ekonomsko središte nije nikada ni bilo. Bivša prestonica klasirana je zvanično kao oblasno mjesto. Ni kao takvo Cetinje ne predstavlja centar, jer administracija Crne Gore ne postoji. Postoje mjesto nje preporuke, privilegije, obijanje pragova beogradskih nadleštava.

Nad cetinjskim poljem pada jedna teška, nesnosna čama. U nj uviru sva obeshrabrena nezadovoljstva. U dugačkoj Njegoševoj ulici svaka druga kuća pretvorila se u kafanu. Te krčme životare. Toči se rakija, a rijetki gosti na prljavim stolovima distilišu jedan drugi otrov, čija klica već davno je okužila sva srca. Ne otrov političkog zapostavljanja, taj se može pregorjeti, već

jedan drugi mnogo jači: saznanje da je završen jedan dugi period istorije, u kome se vodila, u tom istom kamenom gnijezdu, prva riječ, često i posljednja.

Starci izumrli, omladina prerano ostarila. A bila je snažna kad je trebalo pokazati snagu. Nije se šalila kad se na Cetinju provodio krvavi Božić. Ali je njen podvig ostao nezabilježen. Nekoliko potoka njene krvi, poslije mora krvi koji je prosuo veliki rat, nijesu privukli pažnju. Tada je dunuo svijetom talas zaborava, histerične muzike i života.

Ostala je svijest. Zdrava svijest u izmučenim tijelima. Bili smo kamen, koji je uzidan u temelj domovine. Na njemu su podignute kolone, nakiti, sjajni dvorci. Sve je prolazno, sve može oronuti ali kamen će ostati.

Oduševljenje je postalo nepotrebno. Mržnje je nestalo. A možda je nije ni bilo? Cetinjani hladnokrvno gledaju đe se sudi ljudima, koji im krvlju zališe ognjišta. Za kafanskim stolom sedi, neko veče, jedna grupa Katunjana, „Bjelaši" i „Zelenaši", složno, kao kakvu crkvenu pjesmu, psalmodiraju:

„U Ostrogu, u planini Kralj Nikola sabor čini…"

U ponoć se razilaze kućama. Elektrika se gasi. Preko ulice prolazi patrola i zamrznuti snijeg škripi pod čizmama. Izjutra polubosi đaci prolaze tim tragom. Ta đeca uče istoriju svoga naroda u kući, đe se jedan dio te istorije sve do nedavno odigravao. U budoaru maklenburške princeze, koja je imala da naslijedi jedan prijesto, danas naši seljačići sriču latinske pisce. Ali prijestolonasljednikov dvor je mali. Svega sedam učionica, a ima ravno osamnaest odeljenja. Uči se u velikom salonu i gore, u mansardama, pod strmim tavanom. Školska biblioteka ne postoji. Gradske čitaonice odavno nema više, a đačke klupe napravljene su od vojničkih baraka iz 1918. Ne može se raspoznati na njima da li su rupe od kuršuma ili tragovi peroreza nekog đaka, kome časovi dugo traju. Jedino je manastir „koristio". Istina, pretrpio je i štete. Njegov zid, bedem za odbranu narodne svetinje, srušio se. Vrijeme ili grom? Niko ga nije dirnuo. Izgleda kao da je neprijatelj probio tu rupu, kroz koju je osvojio manastir. Na zapadnoj strani izvršene su opravke i prinove. Skromni mitropolitski konak pretvoren je u lijepu, vrlo udobnu vilu. Ali to bode oko, ne manje nego švajcarske drvene građevine na Beogradskom gradu. Crnogorci se sećaju pokojnoga Mitropolita Mitrofana, posljednjeg velikog vladike. Druga vremena! Prilično veliki krediti odobreni su za tu svrhu, dok bolnica nije u stanju da

primi ni deseti dio oboljelog stanovništva. Bivša poslanstva iskorišćena su, osim italijanskog koje je pusto, i engleskog, koje bi Cetinjani željeli da ostane pusto.

Na sve strane prošlost, a niđe ni iskre nade na bolju budućnost. Sve ruševine, sjećanja, ostaci.

Samo jedna pripora. Skromni obelisk između Dvora i Manastira, pored same Biljarde: Spomenik žrtvama.

Tags Cetinje Crna Gora kat2 politika prep Tekst

NAJNOVIJI NAJSTARIJI POPULARNI

Gost

Marko

Okupacija Crne Gore i pretvaranje jedne male siromašne države u proncijsku oblast Srbije je najužasniji dio istorije Crne Gore. Treba ga obilježiti u svim istorijskim knjigama crnom bojom da nam se nikada više ne ponovi.

2 | 0 20/03/2017 13:47

Gost

Dragiša

Meni se ovo čini kao da je pisano za 2016. godinu. Makar što se ekonomske situacije tiče…

0 | -1 20/03/2017 11:59

Gost

Katunjanin

Na Cetinju 1926. se pjevalo Kralju Nikoli. Sto se moglo pjevati Kralju Petru 1952. u Beogradu ili Podgorici!!! I to govori o karakteru režima i "okupacije" Crne Gore!!!

0 | 0 20/03/2017 07:54

Black Knight

Gost

Evo pojedini iz Beograda znaju bolje kako je u Cetinje nego sami Cetinjani. Bilo bi i smijesno da danasnji djaci idu polubosi, ali zato im roditelji za kupljenu obucu duguju 'crno ispod nokata' sto bi nas narod reka'. Kumovi, prijatelji i rodjaci im otplacuju kredite, jer su bili ziranti, nista ne radi bez 3K, kako mi Cetinjani nazivamo kafanu, kladionicu… Više »

0 | 0

20/03/2017 07:28

abc

Gost

A onda su Garašaninovo Načertanije spremno dočekali slovenofili I panslavisti u čijem kolu su se, iako formalno, morali naći Petrovići , zbog Rusa koji su Crnu Goru držali na kašičicu i okretali joj leđa kad god je to Rusiji "majčici" odgovaralo. Čitajte dokumenta mudri I hrabri Crnogorci I sami uporedite šta se dešavalo. Batalite istoričare zato što su samo parafrazirali… Više »

0 | 0

19/03/2017 18:01

darko

Gost

ADA LJUDI OVO JE OPIS DANASNJEG CETINJA !!!

0 | -1

19/03/2017 18:00

Boban Bg

Gost

To je slično onome kad se olako koristi riječ fašizam za neke situacije i tako devalvira zločin koji su učinjeli fašisti u WWII. Nije valjda da danas cetinjski đaci idu bosi po snijegu u školu? Upoređivati današnje Cetinje sa ondašnjim je ruganje crnogorskom narodu i patnjama koje je prošao za vrijeme WWI i poslije njega, kada se umiralo od gladi,… Više »

0 | 0

19/03/2017 21:42

Black Knight

Gost

Evo pojedini iz Beograda znaju bolje kako je u Cetinje nego sami Cetinjani. Bilo bi i smijesno da danasnji djaci idu polubosi, ali zato im roditelji za kupljenu obucu duguju 'crno ispod nokata' sto bi nas narod reka'. Kumovi, prijatelji i rodjaci im otplacuju kredite, jer su bili ziranti, nista ne radi bez 3K, kako mi Cetinjani nazivamo kafanu, kladionicu… Više »

0 | 0

20/03/2017 07:11

Black Knight

Gost

Evo pojedini iz Beograda znaju bolje kako je u Cetinje nego sami Cetinjani. Bilo bi i smijesno da danasnji djaci idu polubosi, ali zato im roditelji za kupljenu obucu duguju 'crno ispod nokata'

sto bi nas narod reka'. Kumovi, prijatelji i rodjaci im otplacuju kredite, jer su bili ziranti, nista ne radi bez 3K, kako mi Cetinjani nazivamo kafanu, kladionicu… Više »

0 | 0

20/03/2017 07:26

abc

Gost

Originalni tekst nije trebalo ni komentarisati; iz njega se direktno vidi sva depresija Crnogoraca nakon tog duhovnog pogroma koji je žešće uništio CRNU GORU no svi turski i austrijski i francuski ratovi s njom. Uništiti jednoj zemlji ime nacije i uništiti je kao državu djelo je pravoslavnih janičara koje je začeto s Garašaninom u Londonu, gdje je u izbjeglištvu boravio… Više »

1 | 0

19/03/2017 17:57

Virus

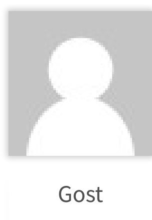

Gost

Tragedija je da je ondašnja štampa demokratičnijA tada no CDM danas

0 | -1

19/03/2017 15:03

Black Knight

Gost

Dok u tekstu stoji "Nekoliko potoka njene krvi, poslije mora krvi koji je prosuo veliki rat, nijesu privukli pažnju." novinar Pobjede/CDM-a pise 'o„omladini koja je prerano ostarjela", a koja je prolila „potoke krvi"'! Sami zakljucite sto ovaj novinar vidi u tekstu, a sto je V. Dragovic htio da kaze.

0 | -1

19/03/2017 12:55

Boban Bg

Gost

"Starci izumrli, omladina prerano ostarila. A bila je snažna kad je trebalo pokazati snagu. Nije se šalila kad se na Cetinju provodio krvavi Božić. .." Meni je jasno što V. Dragović hoće da kaže. Ali tebi očigledno nije! Svako ko nešto zna, zna da su omladinske čćete došle da brane Cetinje od ustanika u rijeme Božićnog ustanka. zašto je tako?… Više »

0 | 0

19/03/2017 16:52

Black Knight

Gost

Ako se tako tumaci kao sto je napisano onda kako tumaciti sljedece: "Starci izumrli, omladina prerano ostarila. A bila je snažna kad je trebalo pokazati snagu. Nije se šalila kad se na Cetinju provodio krvavi Božić. Ali je njen podvig ostao nezabilježen. Nekoliko potoka njene krvi, poslije mora krvi koji je prosuo veliki rat, nijesu privukli pažnju."?!!! Da je prolivena… Više »

0 | 0

19/03/2017 20:37

Gost

abc

Black Knight, nemoj da karikiraš izvorni novinarski tekst, jer taj novinar u ondašnjoj Politici nije od ovoga jasnije mogao da opiše pogrom u Crnoj Gori. Tu je sve jasno: Crnogorci su dospjeli do "obijanja pragova beogradskih nadleštava" za svoju pravdu. Čitaj tekst ponovo i očisti malo to tvoje srce od zakržljalosti i dogmi. Ako ne možeš da savladaš sopstvenu mržnju,… Više »

0 | 0

20/03/2017 00:03

Gost

Black Knight

Ne karikiram tekst nego ga izvorno tumacim za razliku od tzv. novinara, koji 'oce silu na sramotu izvlacenjem iz konteksta da mu daju drugi smisao!!! Stanje je bilo i vise nego tesko, a prolivena krv je dodavala so na ranu, ali pricati o 'potocima krvi', dok su isti opisani u deminutivu u izvornom tekstu je izvrgavanje prvobitnog. Zato citajte vi… Više »

0 | 0

20/03/2017 12:08

Gost

Black Knight

Samo jos jedna napomena, u XIX i pocetkom XX vijeka kod nas nije bilo nacija i nacionalnih podjela, ali se zato znalo ko je sto po narodnosti i ko kojem narodu pripada. To su znali dobro i Crnogorci toga doba, tako da prica o nacionalnom inzinjeringu, kad niko nije ni znao sto nacija znaci je velika glupost. Je li se… Više »

0 | 0

19/03/2017 20:39

Gost

Black Knight

"Na sve strane prošlost, a niđe ni iskre nade na bolju budućnost. Sve ruševine, sjećanja, ostaci." Ka' da je neko opisiva' danasnje Cetinje, a ne ono prije 90 i kusur godina!!!

0 | 0

19/03/2017 12:51

Gost

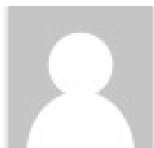
Frki

Sta napisati kad portal cdm ne pusta komentar. A srbi ko srbi uvijeg su oni bili bilji a drugi su bili mizerni, nikakvi , losi itd.

0 | 0

19/03/2017 11:54

Montenegrin

Ovi RS (rusko-srpski)botovi sad "fino" rade i na CDM-specijani rat se siri!!!

Gost

0 | 0

19/03/2017 11:42

Risto Ćirov

Gost

To se ja opučih od zvonjave na BOTOJAVLJANJE.

0 | 0

19/03/2017 16:26

Toni

Gost

Primijetan je stav komentatora na portalu kojima mozak nije otrovan medijskim napisima. Što neko reče, ni danas nije bolje, a za to nam niko nije kriv.

0 | 0

19/03/2017 11:15

Kiko

Gost

Rekao bih da je tezak zivot na Cetinju manje vazan dio teksta, koliko je vazna pozadina i uzroci tog i takvog teskog vremena u Crnoj Gori generalno. Visestoljecna borba za slobodu i snovi o boljoj buducnosti sa bratskim narodima su se zavrsili surovo po Crnu Goru i Cetinje. Tezak noz u ledja, koji nam je dao do znanja da bilo… Više »

0 | 0

19/03/2017 10:31

Zoran

Gost

Niste. bolje. srpska. stampa.ne.pise.i.danas.o Crnoj.Gori.ni.posle.91-jedne.godine.Zoran

1 | 0

19/03/2017 10:17

Marko

Gost

Zoran…. Srpska štampa skoro da ništa ni nepiše o CG. A ako nešto i napiše, komentara nema ili ima vrlo malo (u pitanju su komentatori crnogorske nacionalnosti). Nemojte pridavati sebi značaj kojeg nemate.

0 | -1

19/03/2017 20:45

Gost

Toni

Je li ovo nešto šifrovano?

0 | 0

20/03/2017 11:42

Gost

StariMudri

Sve je isto i danas. Sirotinja, skole nevazne, kafane i kladionice pune. Ko nam je u danasnje vrijeme kriv? Eeee, muko nepismena!

0 | 0

19/03/2017 09:56

Gost

dejo

a sad je nesto bolje

0 | 0

19/03/2017 09:51

Gost

Tezina

Opisan težak život na Cetinju. Samo ne shvatam komentare novinara cdm-a… valjda su jos jednom dokazali da ljudi uvijek vide ono sto žele da vide. Ako žele neprijatelja, uvijek ce ga naći.

0 | 0

19/03/2017 09:41

Gost

Aaa

Isto kao danas

0 | -1

19/03/2017 09:22